

kaj od velikiga Duha (tako je Boga imenoval) povedati in v kerfhanfkim nauku ga poduzhiti. S' veseljam fim nje-govo voljo spolnit; dva dni fim jih uzbil, po tém fim jih kerftil, njega pa s sheno tudi fhe porózhil."

„Na daljni poti fim slo na shivotu terpel, pa veliko vezhje veselje je moje ferze imelo, ker fim sopet svoje pred 4 letmi kerfhene kristjane vidil in sopet vezh vefelih mifijonfkih opravil imel."

„Na poti is mefta Saut v mesto Makinak me je ftrafhan vihar vftavil in med tem je po nozhi moja barzhiza vfa primersnila. K nogam fim fhel dalje ali fim fe pa na snah zhes snég in léd peljal, v ktere fo bili veliki pfi vpresheni. Sdaj pa vef sdrav in shidane volje v Krivim dervefu shivim pri svojih Olavafhkih Indjanih in sa prihodnost prizhakujem, de mi bo prividnost boshja po volji mojiga fhkofa fhe dalje mifijonfkih opravil namenila."

„To je kratko popisovanje mojiga mifijonfkiego shivlje-nja v vianfkim letu, in mojiga sadajniga shivljenja sa moje ljube prijatle."

Franz Pirz,
mifijonar.

Tudi z. k. kmetijfka drushba je pred nekterimi méfzi list od Gospoda Pirza prejela, ki vftakimu, ki is ptujih kra-jov kaj noviga rad flifhi, veliko zhes kmetijstvo v severni Ameriki pové. Tudi ta list bomo v téh novizah natifniti dali.

Vrashe nekterih kmétov.

Zhebule v hlévu obéftjo, de bi mifhieni ftrup na - se vlékla in ravno savolj tega vftakim in zelim sarodam paljkov pufitjo, de se v hlevu vgnésdijo; — svoje preshí-zhe fkôsi Shentjanshev ogenj gonijo; — svoji goveji shivini v prah ftolzhenost istrébo (Nachgebur) dajejo in pfe, mazhke, krote in nemerzhese feshigajo, de tó fvinjarijo shivini dajejo shréti! — ob zhafu soluzhniga merzhanja ne shenejo na pafho, ker mifitjo, de ftrupena rofa pada; — zhlovéfhke zhepine, ktere na obefhalifhkih fkerbno poifka-vajo, v prah ftolzhejo, de bi se konji bolj redili in gladko dlako dobili. — Na klajo ali kermo se vftahivajo, de bi od svoje shivine vftako bolesin odvernili; — v bizh ali gajshlo kazhjo kosho sapletejo, de bi se jih shivina bolj bala; pre-rokovavki ali ziganki tri bele dari dajejo: mléka, moke, jajz, de bi shivina sdrava oftala.

Shivino, ktero prvi pot na obzhinfko pafho ali gmaj-no shenejo, nekter kmet zhes kubinjfki opaf ali birtah svoje shéne, in zhes metlo, ki jo pred hlevne vrata poloshi, po-shéne, ali lafé na fkritih krajih ispuli, ki jih da shivini shréti; trikrat ji v gobez plune, de se ne saide in svoj hlev gotovo najde; — pokopalifha, mertvafhke truge rópa, de bi terfák, kosti, shebljov in mertvafhkih frajz dobil, ktere imá sa oroshja proti bolesnim shivine; — pfam daje fuho v prah ftolzhenost shilizo ispod jesika, ktero napzhno zherva imenuje; mifli jih s tem pred ftekljino obvarovat.

Opómba. Zhe bi imenovane vrashe in fhe vezh drusih (ktere mi na snanje dati profim, de bi se njih neumnost ozhitni pokasála) lé nefhkodljive neumnófti bile, bi bilo nepotrédno, le befédizo savolj njih govoriti. Ker pa to fhkodo delajo, de ljudjé v saupanju v take fleparije, pametnih fvetov ne poflu-fhejo, vftako koriftno pomozh samujajo, dostikrat fkosi to kushne bolésni rasfhirjajo — saflushijo ozhitno osmerjanje in fvarjenje pred njimi.

Dr. Bleiweif.

Sméf.

(Krave, ki berzajo,) kadar se molsejo, in konji, ki se ne pufé vprezhi, se vkroté, zhe se jim majheu kamen-zhek, kakor grah debel, v uhó déne; po tém fo krave in konji popolnoma pokójni.

(Kadar govéjoshivino ali konjénapenja,) je tó le dobro: Govéji shivini ali konjam naj se dá sa eno shlizo dobro ftolzheniga shiviga apna sméfhaniga s dvémi mafelzi vóde, — ovzi se dá pa poloviza te apnene vode: kmalo se osdravijo.

(Dober fvét sa kuharze.) Na Anglefkhim imajo kuharze pofodo, v kteri je flanzia ali folua voda. V to pofodo selenjavo vershejo, to je falato i. t. d., kar je sa miso. V kratkim zhafu se selenjava od zhervizhev, polshizhev in od drugiga takiga merzhefa ofnashi.

Naj bi nafhe ofhterize ali birtuje tudi tó pofkufle.

Nekaj sa vsakiga.

(Sakaj je letafhno léto vézhji del merslo?) Imenit svesdogled na Pajerfkim pravi tako: Dnévi létafhniga léta fo savoljo téga vézhji dél hladni in dostikrat réf mersli, ker fo na folnzu madéshi posnati; to je: folnze nima prav zhifte fvitlobe. Tako fo svesdoglédi tudi v létu 1821 posnati, ko je bilo polétje ravno tako merslo.

(Ene posebnosti pretezheniga leta 1842) marfkdo ni porajtal — namrezh de je to leto 53 fabot imelo! Lanfka pratika vam bo pokasála, kako je to prifhlo — kar se bo fhe le v letu 1853 sopet sgodilo.

„Kako je to, fofed, de folnze vftelaj na ravno tiftim kraju dol gré, ki vunder na natprotnim kraju gori gre?“ je vprafhal bedaft zhlovek drusiga bedaka. „To je tako — mu odgovori tá: Vfelej gre po ravno tifti poti nasaj, po kteri je prifhlo; le ne vidi se, ker je tamno po nozhi.“

Urno, kaj je noviga?

(U Banatu na Ogerfkim) se je flino veliko komarjov perkasalo. Ljudem in shivini grosno fhkodljivi fo se po vfi desheli rasprostirili.

Po vfih téh krajih fo ljudjé na nogah, de bi fhkodljive komarje s dimam pokonzhali ali pa drugazh odpódlili. Teh komarjov pride v polétnim zhafu tolikanj, de se oblaki od njih délajo. Shivini, in tudi zhloveku sléseje v ufta, v gerlo, na pluzha, v ozhi, v ufhefa in tako veliko shivine konzhajo. Salégo imajo po velikih mozhvirjih tóplih krajov v imenovani desheli. Jajzhiza, ktere saleshejo, oshivejo, kakor zhervizhki v vódi, in po tém is njé isferfljajo.

(Sa sidarje in fhtanzarje kaj.) Nék mojfter na Shvajzeffkim s imenam Pfister je perpravo, (ali mafhino) snajdel, de vftake bashe kamenje urno preréshe, in ga takó hitro in ravno tudi obgládi, de se vftak zhudi in vidi, de v téj rézhi boljfhiga nizh biti nemore. Pfister svoje snadenje fhe fkriva, kér upa pravizo dobiti, de vezh lét nobedin ne bo smél sa njim delati. Pokasal je pa de je réf, ker je kúp nalómljeniga kamenja pred oblizhjem veliko ljudi v okoli in okóli sapérto uto perpeljal. Zhéf majhin zháf (nektere minúte) je pa úta odpérl, in popolnoma obdelan kamin pokasal.

L.

Shitni kup.

U Ljubljani		fl.	kr.	U Krajnu		fl.	kr.
22.	Maliga ferpana.			17.	Maliga ferpana.		
1	mirnik Pphenize*)	1	28	1	m. Pphen domazhe	1	32
1	„ Turfhize .	—	—	1	„ „ banafhke	1	24
1	„ Sorfhize .	—	—	1	mirnik Turfhize .	1	8
1	„ Ershi . .	1	1	1	„ Ershi . .	1	8
1	„ Jezhmena	—	—	1	„ Jezhmena .	1	5
1	„ Profa . .	—	56	1	„ Profa . .	1	3
1	„ Ajde . .	1	—	1	„ Ajde . .	1	3
1	„ Ovfa . .	—	—	1	„ Ovfa . .	—	—

*) Mirnik se imenuje tudi fhkaf, polovnik, pol vagána. (Vagán, ein Metzen.)